

Samenvatting LOWI-advies 2017-09

Trefwoorden: samenwerking (afspraken), hergebruik data, datamanagement,

Relevante bepalingen: uitwerking 3.3, 5.3 Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening

Verzoek

Verzoeker heeft een klacht ingediend over een rapport van Belanghebbende. Volgens Verzoeker zijn er afspraken gemaakt met de opdrachtgever over de conclusies van het onderzoek. Het onderzoek is gebaseerd op data van twee niet-openbare scripties, waardoor het onderzoek niet controleerbaar is. Er is ook sprake van plagiaat omdat in het rapport het gebruik van de scripties niet wordt vermeld en er geen bronvermelding is opgenomen. De conclusie van het onderzoek roept zodanige vragen op, dat Verzoeker meent dat er sprake is van fingeren en falsificeren van de data. Ten slotte heeft Verzoeker kritiek op de onderzoeksmethodologie.

Advies CWI & besluit Bestuur

Volgens de CWI is het gebruikelijk om afspraken te maken over de scope, de onderzoeksvragen, de vertrouwelijkheid en het anonimiseren, als het onderzoek door een derde partij wordt gefinancierd. Van plagiaat is geen sprake; bovendien zijn de auteurs van de scripties medeauteurs van het rapport. Het niet beschikbaar stellen van data aan eenieder, levert niet zonder meer schending van de wetenschappelijke integriteit op. Het gaat hier om zeer vertrouwelijke gegevens, die niet aan eenieder ter beschikking mogen worden gesteld. De klachtprocedure bij de CWI is niet bedoeld om de gehanteerde methoden van dataverzameling ter discussie te stellen. Dat dient plaats te vinden in het daarvoor bestemde wetenschappelijk forum. De CWI heeft het Bestuur geadviseerd om de klacht ongegrond te verklaren. Het Bestuur heeft de conclusies van de CWI overgenomen.

De meest relevante bezwaren van Verzoeker

- De CWI is niet ingegaan op alle argumenten die Verzoeker per oorspronkelijk klachtonderdeel naar voren heeft gebracht.
- Verzoeker twijfelt aan de onafhankelijkheid van Belanghebbende en de objectiviteit van het rapport: afspraken over samenwerking bij het onderzoek, vertrouwelijkheid en zorgvuldig formuleren zijn niet gemeld in het rapport.
- In het rapport worden de niet-openbare scripties niet genoemd en is niet duidelijk hoe de analyse in het rapport zich verhoudt tot de analyse in deze scripties. Dit is in strijd met de betrouwbaarheid en controleerbaarheid en levert bovendien plagiaat op.

De meest relevante overwegingen van het LOWI

- Bij een structurering en breedte van argumenten zoals in deze zaak, is het toegestaan om de klacht te herformuleren en samen te vatten. Van belang is dat zorgvuldig wordt onderzocht of er inderdaad sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit. Naar het oordeel van het LOWI is de procedure bij de CWI zorgvuldig verlopen.
- Het is niet in strijd met de wetenschappelijke integriteit, om bij het verlenen van medewerking aan een onderzoek afspraken te maken over geheimhouding en privacy, publicatie van onderzoeksresultaten en de mogelijkheid om feitelijke onjuistheden te corrigeren. Het is de verantwoordelijkheid van de betrokken wetenschapper dat de afspraken een wetenschappelijk onderzoek niet in de weg staan.

- Het LOWI oordeelt dat het bestaan van afspraken die strijdig zouden zijn met de regels van wetenschappelijke integriteit, niet aannemelijk is gemaakt. De afspraken over de scope van het onderzoek, onderzoeksvragen, zorgvuldigheid van formuleren en controle van het conceptrapport op feitelijke onjuistheden vloeien voort uit het bestaand beleid over samenwerking met derden. Dit zijn geen afspraken die afbreuk doen aan de integriteit van het onderzoek of Belanghebbende.
- Het LOWI is van oordeel dat bij de totstandkoming van de twee (niet-openbare) scripties en de daaropvolgende rapport geen principes van betrouwbaarheid en controleerbaarheid zijn geschonden. Er is evenmin sprake van plagiaat, zoals Verzoeker stelt. De data uit de scripties vormen de basis van het rapport. Naar het oordeel van het LOWI is het niet bezwaarlijk dat met deze data ook andere onderzoeksvragen zijn beantwoord dan die uit de scripties. Hergebruik van bestaande data is in lijn met de tegenwoordige uitgangspunten van datamanagement. Het wordt gestimuleerd om een onderzoek (deels) met bestaande data te doen.
- Naar het oordeel van het LOWI is het niet ongebruikelijk of ongewenst dat de opdrachtgever verlangt dat de scripties in eerste instantie alleen voor intern gebruik bestemd zijn. De data voor de scripties zouden niet zijn verkregen, als anonimiteit van de participanten aan het onderzoek niet was gegarandeerd. Dit betekent niet dat de scripties en het rapport niet controleerbaar zijn op de manier die uitwerking 3.3 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening voorschrijft. Weliswaar zijn de scripties niet publiek toegankelijk, maar dit sluit niet uit dat andere wetenschapsbeoefenaren de data niet (onder voorwaarden) kunnen raadplegen en controleren.
- De constatering van Verzoeker dat het onderzoek bediscussieerbaar is, betekent naar het oordeel van het LOWI niet automatisch dat het onderzoek ook frauduleus is. Voor het voeren van een dergelijke discussie staat het wetenschappelijk forum open.

Oordeel en advies LOWI: het LOWI is van oordeel dat het verzoek ongegrond is en adviseert het Bestuur om het besluit ongewijzigd over te nemen als definitief besluit.

Definitief besluit Bestuur:

Het Bestuur heeft besloten om zijn voorlopig besluit vast te stellen als definitief besluit.